

Museovirasto
Rakennushistorian osasto
Restaurointiyksikkö

20.3.1996

Kertomus matkasta 13.3.96 Keski-Porin kirkkotyömaalle

Kirkkotyöhön liittyvän kokouksen aikana selvitettiin saarnastuolin ja alttarilaitteen kunnostusta. Kirkkointeriöön keskeisten osien kunnostus käsittää tammisten puuosien kuivumisesta johtuvien vikojen korjauksen, em. pintojen puhdistuksen ja lakkaus- tai vahauskäsittelyjen uusimisen.

Suuren työkokonaisuuden muodostavat eri menetelmin kullatut pinnat ja koristeosat. Puuosien kuivamisen ja kutistumisen seurauksena on kultausalustana käytetty liimaliitupohjustuskerros irronnut puusta ja osittain tippunut pois. Lähemmän tarkastelun perusteella oli todettavissa, että kauempaa hyvältä näyttävillä alueillakin kultauksessa on irrallista, koholle noussutta pintaa laajasti.

Kirkossa on käytetty rinnan sekä korkeatasoista kiiltokultausta että mattakultausta. Eri aikaisissa korjauksissa on lisäksi käytetty pronssimaalausta ja taitamattomasti tehtyä öljykiinnitteistä kultausta.

Kirkkotilan suuren kunnostuksen yhteydessä on syytä korjata ja osittain uusia kultaukset alkuperäistekniikkaa käyttäen. Kultaus ja etenkin kiiltokultaus ovat niin vaativia erikoistekniikoita, että vain kokeneet alan ammattilaiset siihen pystyvät.

Aikaavievan käsityön kustannukset saattavat tuntua korkeilta, mutta vain alkuperäistekniikalla toteutetun kultaustyön laatu vastaa kirkkotilan kvaliteetteja. Arvioisin kultaustöiden kustannusten liikkuvan 230,000 - 300,000 mk:n välillä ja työn kestävän kahden henkilön voimin 3-4 kuukautta.

Saarnastuolin ja alttarilaitteen irroitettavien osien korjaus- ja tarvittava kultausten uusimistyö tulee aloittaa mahdollisimman pian esim. kultaajan omissa työtiloissa, koska paikalla tehtäviä kultauksia ei vielä työmaan olosuhteista johtuen voida aloittaa.

Kullattavien, kiinteiden osien korjaus voidaan aloittaa vasta, kun kirkkosalin pölyävimmät työt on saatettu loppuun.

Kultaustöiden määrän ja kustannusten selvittämiseksi paikalle on kutsuttava mestaritason kultaaja, joka kartoittaa työ määrän ja kultauksen laadun eri kohteissa. Jos seurakunta haluaa järjestää kultausten osalta tarjouskilpailun tulee kartoitustyö teettää kirjallisena ja kuvallisena vertailukelpoisten tarjousten saamiseksi. Kultaustyössä on selkeästi kiinteähintaista urakatyötä sekä osaksi tuntityönä kirkossa tapahtuvia osuuksia.

Tuntityön osuuteen kuuluviksi näkisin irroitettavissa olevien osien irroituksen ja takaisin paikoilleen asennuksen. Kulaaajan tuntiveloitushinta on tärkeä tuntea myös mahdollisten lisätöiden teettämisen kannalta.

Urakan osalta kannattaa pyytää hinnat erikseen saarnastuolia, alttarilaitetta, alttaritaulun kehystä ja parven alusen pylväiden kapiteelien korjausta koskien.

Museovirasto on valmis yhteistyössä seurakunnan kanssa arvioimaan kultaustyöstä tehtävää selvitystä ja mahdollisia urakkatarjouksia.

konservaattori Pentti Pietarila